

ЗАСЕДАНИЕ НА ДИРЕКЦИОННИЯ СЪВЕТ НА НАРОДНИЯ ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

13 октомври 1992

ПРИСЪСТВУВАЩИ: Васил Стефанов, Атанас Велянов, Стефан Кашавелов, Кирил Воленичаров, Светла Аврамова, Мария Стефанова, Стоян Алексиев, Кирил Кавадарков, Людмил Първанов, Антоанета Войникова, Александър Марков, Любомир Петков

ВАСИЛ СТЕФАНОВ обявява дневния ред.

1. Информация на г-н Воленичаров за аварията с водопровода.
2. Очаквал е, че Марин Янев ще дойде на заседанието и че ще направи информация за гостуването на Народния театър с "Камината" от Маргарит Минков на фестивала в Скопие. Има първи сведения как е протекло гостуването. Самият факт, че се пътува в кризисна страна и че всички са се върнали живи и здрави, а да се ходи днес в Македония не е проста работа, говори, че завръщането е благоприятно.

3. Запознаване с подготовката за предстоящите договори на заплатите.

Утре директорът вика ръководителите на техническите служби на заседание при него, а в 14³⁰ часа ще има среща с художествено-творческия състав.

4. Разни - включва подготовката за предстоящите премиери на 12 и 14 ноември. Планираната премиера на "Край на великия комбинатор" за 30 октомври е пренасочена на 14 ноември. На 12 ноември ще бъде премиерата на "Цената". На 22 октомври в НДК - премиерата на "Р".

Предлага този дневен ред пред доста намаления състав на дирекционния съвет. Остро стои въпроса за присъствието на членовете на дирекционния съвет. На онова "кърваво събрание" се е поставял остър въпросът, че важни проблеми от живота на театъра се решават зад гърба на актьорската трупа. В резултат на актьорски искания е разширяването на дирекционния съвет с шестима души от трупата. За съжаление това разширение на състава губи смисъла си при отсъствието на опълномощените актьори. От избраните присъствуват Кирил Кавадарков и Мария Стефанова. Стоян Алексиев и Александър Марков са по право членове на дирекционния съвет като синдикални лидери. Моли да бъде избран точно - не като упрек към някого. Колективът е искал присъствие то на актьори в дирекционния съвет, решението е проведено, но се губи смисъла му при системно отсъствие. Не директорът може да бъде обвиняван за носенето на отговорност в случая. Днес той е искал да чуе тяхното мнение и съвети по определени въпроси. Това е смисълът и затова е измислено да присъствуват тези шест души актьори. Ще доведе до знанието на състава, че не носи вина.

Целта е била актьорското присъствие да е балансирано спрямо останалите структури, застъпени в дирекционния съвет. Актьорското присъствие в случая е абдикация от страна на колегите. Един е зает и вечерта има представление, друг е зает някъде другаде с работа по-важна от работата на дирекционния съвет, а ние - гърми-вали - сме тук и надали защото нямаме по-важни работи, за да работим тук.

Проявява разбиране към колегите, ангажирани в репетиции и вечерта участващи в представление. Но ангажиментите трябва да се съчетават.

Г-н Воденичаров ще информира какво се случи вчера. Театърът е сполетян от тежка авария във водопровода, наводнени са подземните етажи.

Директорът е издал заповед, с която създава комисия в състав: Воденичаров, Първанов, Кашавелов и Гетов, шефът на пожарникарската служба - капитан Аврамов. Комисията има задачата да проучи обстоятелствата и причините за аварията и да докладва на 20 октомври пред дирекционния съвет с приблизителна оценка за нанесените щети.

Днес дирекционния съвет ще бъде запознат само с една предварителна информация.

Иска отговорно да заяви - напоследък в театъра стават много неща, плащат се скъпи жертви ^{заради} ~~на~~ небрежност. Предупреждава - ще се плати кървав данък за проявена небрежност, неблагоприятие, довели до скъпи щети.

Утре във връзка със случая са повикани ръководителите на техническите служби и ще съобщи и пред трупата, че на 14 октомври свърши един период, в който се водеха разговори. За никого не е тайна, че много работници си позволяват да отсъствуват.

Обещава от утре да бъде човек безпощаден и това трябва да е ясно на целия състав. Не вижда друг начин да се сложат нещата в ред. Този път театърът понесе много щети - пострадали са декорите в склада.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ. Комисията се е събрала, за да се уточни как да действа.

Вчера в девет часа сутринта са му съобщили за наводнението.

Отишъл е долу и са констатирани осезателно наводнение. Водата на места е била до колене.

Течало е като река от източната спирателна централа. Теч със сериозен дебит. Количеството вода се е задържало от желязната врата, след нейното отваряне водата е нахлула. Пожарникарите - и аварийната бригада са били известени.

Откакто работи в театъра ~~такова~~ наводнение по мащаби ^{не} е имал случай в практиката си.

По негово мнение количеството изтекла вода в никакъв случай не е била от един два часа. Текло е много повече време. След извършената служебна проверка може да се каже, че съответните служби и главно - пожарникар и охрана не са си свършили служебните задължения.

В подземията на различните места различно е било нивото на наводнението. От два и половина метра покрити с вода хидравлични цилиндри до 50 и 20 сантиметра в другите помещения.

Много вода е изтекла - над 500 куб.м. Това е личното му мнение. Само опропастената вода и разходите по пожарни и аварийни бригади ще възлязат на няколко хиляди лева.

В складовете на декора по самия декор особени щети не е забелязал.

Надява се, че до петък по-точно ще може да се произнесе по щетите.

Аварията говори, че в доста продължителен период не са се наблюдавали помещенията, които са пострадали. В театъра има монтирани 23 помпи - 19 са монтирани и 4 са преносими ~~и~~ при нужда ~~не~~ са се включили.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ предлага да не се коментира информацията. Коментар и изводи, преценки могат да се правят след като се чуе обективната информация на комисията на следващото заседание. Тогава ще се разсъждава как, защо, да се открият виновниците и има ли и кой е виновен. Ако в инсталацията е допустимо да има скъсване на възел, това е техника и тя може да аварира, трябва да се разбере защо аварията е предизвикала тези огромни последици.

Театърът разполага със специална система, която е трябвало да се задействува, за да спаси тези помещения от наводнение.

Ако е необходимо на следващото заседание ще бъдат поканени пряко засегнатите хора. Надява се, че още в понеделник ще разполага с доклада на комисията.

МАРИЯ СТЕФАНОВА се обажда, че ако така върви можем и да изгорим.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Да. Ще изгорим. Там е въпросът.

АНТОАНЕТА ВОЙНИКОВА настоява заседанието на 20 октомври на дирекционния съвет да е в разширения му състав. Знае, че има два варианта на състава на дирекционния съвет и при нужда може да се канят и други лица. Да присъства например Константин Илиев.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ пита дали е нужно сега да се разпалват страсти или да

да се задоволим с изнесената информация, а живот и здраве - до вторник да се разгледа "уникалното" според израза на Воценичаров наводнение. В театъра се извършва поредица от безобразия, трябва да се мине през катарзиса на това изпитание, да се разделим с безобразията и да започне да се действува срещу тях.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ допълва изнесената информация с факта, че в събота в 11 часа вечерта водата в ресторанта е спряла. Значи тогава долу е избил кранът.

Пита дали има смисъл в тази комисия да се включи специалист, който разбира от водната станция. Предлага Ножаров Христо.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ допуска, че комисията може и да стигне до погрешни изводи, не е там работата. Дирекционният съвет е в правото си да повика отговорните хора, да задава въпроси. Трябва да се стигне до отговор - кой е отговорен, ако не за самия случай, то за последствията. Странно е, че първи главният счетоводител и Гетов, началникът на транспорта, реагират на аварията. А целият технически персонал отиде в неделя и понеделник да си работи във фирмите и не се интересува какво става с театъра. Театърът може да изгори, а тези хора ще научат за събитието от радиото.

Понеже Марин Днев не дойде, ~~той~~ връща от път, репетираше сутринта в НДК ще се опита той да даде някаква информация. Говори е с някои от хората, пътували в Македония. Онова, което е важно за нас, че колегите ни в Скопие са играли с успех и нашето представление е било най-сериозното професионално участие на този фестивал, който е международен и с петнайсет годишна практика. И представлението в Битоля е минало добре. За нас е важно, и това се учи по история на българския театър, че още през 1908 година директорът на Народния театър Пенчо Славейков повежда трупата на гастрол в още неосвободена Македония. Оттогава нашият театър не е стъпвал в Македония. Признанието за нивото на спектакъла трябва да го оценим като факт в тази поредица и като членове на този театър и патриоти. Ние изпратихме нашите колеги като малък авангард в Македония и ако по-нататък политическите обстоятелства позволят ще разиграем друг вариант - с по-разширен и представителен репертоар, с големите ни спектакли - големи, не като качество, а като сценичен мащаб. Предполага че едно гостуване в Македония може да се уреди след като македонски творци в момента работят на наша сцена в коопroduкция с НДК.

При организирането на гостуването сега е имало малки премеждия, да си признаем - едно набързо подготвено гостуване, в последния момент.

Издава публична благодарност на зам.директора Боденичаров за неговите усилия да осигури своевременното заминаване на трупата за Македония.

Надява се, че при присъствие на Марин Лнев на следващото заседание, дирекционният съвет ще научи повече любопитни подробности. Радва се че нашите колеги са имали добра публика и на двете места и че са посрещнати възторжено. Важно е, че те вече всички са тук и никой не е пострадал. Хубаво е че при турнето режисьорът Азарян и Елена Иванова като художник са пътували, което е допринесло за по-лесното и удачно адаптиране на спектакъла на място.

Извинява се, че той е поел да информира съвета след като не е бил участник в събитието.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ, който е бил в състава на театъра за Македония и познава добре равнището на спектакъла на наша сцена допълва, че актьорите са играли неочаквано за самия него добре. Може да се каже че в Скопие има добре подготвена и възпитана от този международен фестивал публика. Фестивалът се нарича Млад отворен театър. Нашите артисти направо предизвикаха фурор. Залата е подредена като амфитеатър, декорът беше дръпнат от художничката по-назад заради видимостта. Първоначално не трябваше да има публика на балкона, после се реши да пуснат желязките. Балконът се препълни също. "Аз бях сред публиката с пулта. Мога да кажа реакцията беше невероятна въпреки неадекватното разстояние. Имаше спонтанно и бурно реагиране на реплики още след първите петнайсетина минути и така беше до края, реакцията растеше."

За Битоля са очаквали Народния театър да покаже едно по-традиционно представление. Там реакциите на публиката бяха по-малко, но слушаха страшно внимателно. В Скопие реакциите влязоха наистина много спонтанно и адекватно, даже много повече отколкото тук.

Заболяло го е, когато зрителите са се обръщали към него с въпроси - къде ви са програмите. За спектакъла ни нямаше наш афиш. Интересуваха се масово от наши пропагандни материали, а нямаше никакъв наш материал. Почувствувал се е лично виновен, защото не е взел от театъра поне петдесетина програми в колата.

АНТОАНЕТА БОЙНИКОВА репликира оцедено, че от театъра са пратени материали - пратени са театрални критики от нашата преса.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ пояснява, че освен общия афиш за участията във фестивала името на Народния театър го нямаше. За самото представление домакините на място са взели данни и са направили листовка на компютъра си и варианта на тяхната листовка се е раздавал на публиката. Други материали не е видял - вероятно някъде има пробив щом са изпращани.

6

ВАСИЛ СТЕФАНОВ съжалява, че не е съобразил да даде думата на Александър Марков още в началото.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ счита че това не е никакъв проблем. Взел е думата само за да каже за малкия пропуск, който сме допуснали - че не са взети програмите на театъра. Може би и плаката на постановката. Но в името на истината - там не е имало никакви други афиширани спектакли на другите участващи. И другите спектакли не са имали пропагандни материали освен материалите разпространени от организаторите на фестивала. Добре би било Марин Лнев да разкаже за другите контакти, творческите, които са имали. Сашо Марков в тях не е участвувал. Трупата е посрещната сърдечно. Опасенията, казани къде на шега, къде на сериозно - че и в Македония някой може и да ви гръмне, не са се оправдали. В масата хора там се забелязва едно променено отношение към България. България сега става за Македония начин за контакт със света. Всички международни връзки стават в момента през летище София. За тях бензинът идва от България и това дава съвсем различно отношение.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ. Е да, ама комунистите са там на власт.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ бега изслушваме впечатленията на очевидец и това за нас е ценно.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ съобщава че Скопската телевизия е записала спектакъла на касета, с право да я излъчва. Това било принцип на фестивала.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ преценява като отношение, че отиването в Македония е като хуманитарна помощ. При такива гостувания по принцип е нормално да се подпише договор, а в случая ние отидохме, за да отидем.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ се интересува как е станала поканата за участие във фестивала на нашия театър.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ е готов да отговори на този въпрос. Селекционерът на фестивала не е могъл да види лично представлението и в този смисъл той е поел свой личен риск. Той в разговор в неговия кабинет е споменал, че се е консултирал с трима души. С Димитър Цолов, директора на Благоевградския театър, който му е препоръчал горещо това представление. Говорил е с Ромео Попилиев - син на Васил Попилиев, което в случая не е важно, защото той вече има име на млад критик

и Ромео Попилиев също горещо му го е препоръчал. Третият с когото е разговарял не може в момента да си го спомни. От тези разговори си е съставил мнение и е решил да се обърне с покана към нас. Той е търсел спектакъл портативен.

АНТАНЕТА ВОЙНИКОВА напомня че изискванията на фестивала са за абсурден театър.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ предполага че за осъществяването на цялата работа определени бонификации дава и фактът, че в наша продукция в момента участвуват и двама души от Скопие, но се надява, че не това е на първо място.

В т о р а т о ч к а

Пожелава да вземе думата по втора точка, за да занимае дирекционния съвет с един въпрос, за него неизбежен. Иска да занимае съвета с неговите размисли пред предстоящата процедура - договорирането на заплатите, което в съвместна дейност със синдикатите трябва да се реализира.

Учителската стачка мина и замина, а ние без стачка трябва да си решим заплатите.

Чувствува се задължен да изкаже благодарност на Мариус Донкин, който замести Сава Хашъмов с две репетиции в "Комедия от грешки". Тук присъствуват на заседанието двама живи участници и те могат да кажат, неговата информация е, че Мариус Донкин успешно е влязъл в спектакъла. С което се гарантира едно от най-добрите ни представления, вравнително добре търсено от публиката. В този смисъл благодарение на Мариус Донкин репертоарния ни афиш получи подпора и се помогна на театъра да излезе от нелекото положение със заболяването на Хашъмов

Иска да сподели пред дирекционния съвет няколко думи по трети въпроси - отношенията ръководител/респективно -работодател/ и служители и отношенията на хора, които работят в институцията и самата институция.

На него лично му е болно, той гледа срещу себе си Мария Стефанова, която му е направила основателна забележка, че все употребява израза "вашият театър", "вашият театър" и е реагирала: "и вие сте в този театър". Днес проф. Стефанов се чувствува равноправен член на този театър. Нарича го вече "нашият". Познава и тъмните му къшета. Разказва, че това лято, току що е пристигнал във Варна, било е тих, малко облачен ден, отива на плажа и вижда нещо тъмно в морето. Тръгва да гони нещото с плуване, настига го, вижда че е голяма надувна топка. Догонва топката, която вятърът духва да гони. В момента, когато я улавя, усеща че се дави. Пуска

топката, за да не се удави. В театъра има чувството че гони, гони "топката", че ще изчерпи всичките си сили и ще почне да се дави. Моли това да не се разбира като оплакване. Нещо непрекъснато в театъра му убягва. Не знае защо този театър все не може да влезе в нормалните рамки и да осъзнае сам себе си.

Утре вика всички ръководители на технически служби. Публична тайна е, че всички ателиета в театъра работят частно и си докарват с частна дейност поне по още една месечна заплата. Все повече стават хората в техническите служби, които минават самоволно на по половин работен ден, защото са заети с дейност в частни фирми. Не казвам че работят 100 процента частно. Но естествен е и проблемът с поддръжката на театъра. Как на такива хора да им говориш за смисъла на театъра. Други пък идват, стоят тук четири часа и утре ги няма, защото работят другаде. Не дай боже да ги дръпнеш за нещо. Дошло е време да си го кажем членоразделно - това всички го знаят. Сега искам да го чу^{те} от мен, че го знам. Дълго време е мислил, че и така може да се живее. Но това значи, че основата на морала, върху която сме стъпили, е пукната. Днес сме изправени пред ново договориране. Знае за претенциите на всички - да се повишат заплатите. А дали се изпълняват някои задължения сто-процентово? Театърът дължи ли на някого пари? Ако почнем да бромим на час - за 60-70 процента ще се събере да работят половината от времето, за което им се плаща.

Ето от къде идва усещането че гони топка, която бяга, изчерпва силите и върху него се прехвърля бремето да решава проблемите. В същото време, в момент на голяма авария, кой тръгна да спасява положението - хора без пряко задължение да спасяват и преодоляват наводнения. А машинисти, енергетици при повикване, в ситуация на авария, считат че са в почивен ден. Наводнени са складове с декори и не си мърдат пръста. Ще станат и ще кажат - аз бях. Не говоря в случая за един или друг човек. Същественото е, че когато се подменяше мокета на камерна сцена през лятото, пак се хванаха с подмяната му хора, дето не им е работа. Ако така продължават нещата - няма да излезем на добър край. Не може при 230 души технически персонал само 20 да са готови да запустат дупка. И останалите 200 да не правят нищо. За тях е чужд този "наш" театър. Не може служителите в театъра точно в такъв момент да си вадят медицински, само за да не се яват. Три четвърти от тях отсъстваха, знае, защото другаде имаха друг ангажимент.

Добре знае, че с 2000 лева не може да се живее и ще се съгласи с подобни възражения, но трябва и да е ясно, че има граници на елементарна почтенност, които трябва да се спазват. Театърът е приел всички нас с готовност да му служим, а не да присъствуваме между

другото в сградата. Иначе не може този театър да успее. Няма как. Можем да надзъртаме в другите ~~и~~ театри, да им се радваме и завидваме и ще си останем със завистта. И тези неща трябва да си ги кажем, макар че не вярва в магическата сила на думите и не е отвеян ~~като~~ шаманите. Всички хубави неща стават с почтени усилия, а ние сме стъпили върху несигурна основа. Било е проблем да се открие осветител, който да замине за Скопие. Няма свободен човек в почивните дни. Един кара кола, друг има фирма. А утре ще седнем на масата да си говорим за заплатата на този човек. Лошото е, че така е прието за нормално. Все по-малко хора влизат в сградата за осем часа. Най-лесно е да разпоредим на пазачите да изготвят един списък кой колко часа прекарва тук.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ не иска обвиненията да падат върху всички. Лично той вчера е бил тук и трябва да подчертае, че ако цялата сценична група още лятото не беше качила декора високо на колички наводнението щеше да причини много по-големи щети.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ не счита за нормално една служебна благодарност, изказана с чисто сърце, да се възприема от хората, че някои им дължи нещо и да те гледат в ръцете дали няма да платиш нещо отгоре. Заплатата се възприема само като условие за влизане в играта и всяко извършено нещо ~~не~~ изисква допълнително заплащане. Друга страна на въпроса е, че трябва да се намерят сили, за да се нормализира състоянието на театъра и неговото нормално трудово натоварване. Все по-трудно става на театъра да плаща на хората, защото не е ясно на кого, за какво, за труд или за тоя дето духа. Последният месец и половина нещата са се изяснили окончателно и ако говори пред съвета за това, не е за да иска подкрепа или възражения, а за да му се подсказе как да се постъпва от тук нататък. Следващият вторник комисията ще има вече готов доклад по разследването на случая с наводнението, но и сега разполагаме с констатацията че алармената система не е задействувала. Няма никакви обяснения как е станало това. Пак ли старата система е виновна или дявол знае кой? Лично той повече няма да отстъпва. Виновният ще си понесе наказанието.

В театъра след последното назначение на щат са 231 човека със средна месечна заплата 1630 лева, което е по-ниско от разрешената брутна. Поради това има възможност и ще назначи на вакантното място ведомствен контрол на половин щат от 15 октомври до нова година Тосвободения инженер Георгиев.

Въпросът за техническите служби за него лично е болезнен и той трябва да се реши радикално, ако искаме да спасим театъра си.

Тези дни е имал телефонен разговор с Германия и са му казали, че след ремонт на хидравличната инсталация на операта в Мюнхен не било извършена дезинфекция на маслото, в него имало бактерии, които се развиват бързо и го правят на нищо. Сега след като ремонта им е струвал примерно 10 милиона марки, подмяната на маслото и новата инсталация ще им струва 15 милиона марки примерно. Нашият театър е в подобно състояние. Ако бактериална флора е проникнала чрез водата в цистерните, трябва или цялата инсталация да дезинфекцираме или да я демонтираме. Заразата може да се изкорени само с радикални мерки. Подразбира всички технически служби.

По отношение на творческия състав - там ще се натъкнем на сложни въпроси. Има силни диспропорции в заетостта. Тези резки диспропорции не могат да не дадат своето отражение и върху заплатите, не можем да си затваряме очите пред тях.

С г-н Воденичаров преди няколко дни е имал спор и днес трябва да признае, че г-н Воденичаров е бил прав. Воденичаров го е упрекнал - вие сте човек назначен от Министерството, днес сте тук, утре ще си отидете, не е справедливо да определяте вие заплатите на театъра. Казал му е тогава - не, а после - добре! Измисли системата, г-н Воденичаров. И Воденичаров се е смял. Но по принцип въпросът е сериозен и не бива да се пренебрегва. Ние трябва да намерим системата за отчитане на труда, математическа, статистическа система с обективни критерии за отчитане на труда на хората в театъра. Защото все по често ще се изправяме пред закономерното питане - защо, на мене това, а на тебе онова. На всички претенциите растат. И иска от присъстващите някой да подскаже онези обективни критерии, по които ще делим пари, а тези пари са народни и трябва да се знае защо разделяме на този повече, на онзи по-малко. Механично-то разделяне трябва да почива на принципна основа. Не знам дали синдикатите работят по този въпрос, дали го обсъждат, до къде са стигнали, за да стигнем заедно до принципната основа. Или да възложим на някого да ни я разработи. Няма да ми е приятно сам да върша това, то е една неблагоприятна отговорност.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ признава, че това при всички случаи ще бъде на техен гръб, но припомня, че при предишното договаряне е имало принципна основа, на която се е стъпило.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ вика утре техническите ръководители и ще иска да са наясно, че всеки от заетите в театъра си е чел длъжностната характеристика. Лично той ще моли всеки, който подписва договор с него, да си изпълнява служебните задължения и ако не си свърши работата, за която е назначен - ще си плаща. Шом са народни парите, които получаваме, значи има начин народът да си ги вземе обратно.

Аз му плащам, за да е той в готовност за авария. Плащам му за да ми натиска това копче и не е мой проблем - той отговаря копчето да е в изправност. Трябва да е ясно - щом работата в театъра дава възможност да печелиш навън, значи дай малко на театъра. Нещата вече трябва да се поставят на тази проста, ясна плоскост.

На голямата сцена на актьора му се плаща за репетиция и спектакъл, плаща институцията. На друг му се плаща за три часа, за да носи товар. Мисля, че ако приемем този принцип по отношение на всеки в театъра - и за артисти, и за художници, и за служители - плаща се за извършена работа, а кой каквото не е извършил, да си плати. Проф. Стефанов признава, че до друга философия не е стигнал, въпреки всички неприятни главоблъсканици и проблеми, които възникват с вечните спорове в театъра - кой точно трябва да свърши определена работа.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ благодари за решението да се говори по въпроса за предстоящото договориране на заплатите, което предстои, но ако му разрешат иска още сега да каже някои неща. Струва му се, че в театъра ескалира антагонизъм между службите, между работниците от службите и преките ръководители на службите и между самите ръководители на службите и това напрежение започва да избива в бушони, спирачни кранове и други поразии.

Цени деликатността на директора, но би искал да каже, че проявява някакво пренебрежение към синдикатите, от което всички губят. На него лично синдикалната работа му пречи. Той гледа да я възприема откъм човешката ѝ страна, като ангажимент. Така както в държавата има закони, които трябва да ги знаем и има органи, които следят за тяхното спазване, така и в театъра трябва да има ред и синхоризация между работодател и синдикати. Въпреки взаимното уважение, което изпитват един към друг, поне се надява, че е така, не може да не отправи упрек за липса на единодействие. Той лично се притеснява, не е кабинетен човек и влиза с неловкост в кабинети и се отпуска веднага на друго място, във воденето на човешки разговор и контакт. Не би искал със Сашо Марков и Любо /Петков/ зърта-фърта да влиза в директорския кабинет. Това не се цели, но и липсата на контакт с ръководството е фатална.

Вие говорите, хубаво говори^{те} и разчитате на съвестта на хората. Ами не може да се разчита на съвестта, ние всички имаме лоши навици, които признавам - открива и у себе си. Навиците трудно се променят, особено лошите, поне такива са му впечатленията. Но още с идването си в Народния театър е забелязал - тук професионализма го уважават. И в същото време се гледа в канчето на

другия

Не може да се съгласи синдикалният лидер да се превърне в поповедник на морал и да заприлича на махленски поп. Верно е - в театъра винаги е имало групи. Но тази груповата история в Народния театър взема застрашителни размери. Никой няма доблестта да си го признае, да го преодолее. Но търпимостта към нашата безотговорност, пасивността на синдикатите може и да има някакво обяснение за предишното ръководство, което не беше от най-компетентните. Там нещата бяха други. С новото ръководство би трябвало, а и има, друга атмосфера. Казва тези неща, за да се направи и една корекция в бъдещата работа. Имаше нарушения на клаузи в колективните трудови договори, а за всички е добре тези неща да се спазват. Имаше решение да не се назначават хора, но се назначаваха.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ не разбира какво точно се има предвид и моли за конкретност.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ уточнява - за инж. Георгиев.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ разбира за какво става дума и уточнява, че това е станало през ноември миналата година.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ продължава, че след това режисьорите без съгласието на синдикатите са канили хора отвън, а точно на тези режисьори най-много е разчитала трупата. Тези неща говорят че синдикатите са извън плановете на ръководството. Дори когато се назначиха хора за маркетинг и реклама, видяхме новата си колежка на дирекционен съвет. Величък е разговарял с нея, имали са разговор с какво се е занимавала преди, останал е с приятни впечатления. Това е служба, с която много хора в театъра имат взаимоотношения, възлова служба. Казва го защото трябва хармонизиране на взаимоотношенията, а да се постигне хармония никак не е лесно.

Ако синдикатите са посветени в тези проблеми биха могли да съдействуват за ~~да~~ хармонизацията на взаимоотношенията в колектива. Вчера всеки от нас прецапваше локвите из мазетата, а различни служби имат отношение към тези помещения, и енергетици, и механици, но навън действуваше кой знае защо - Кашавелов, главният счетоводител. Просто защо Кашавелов винаги е готов да помогне, да разпореди да се прехвърли помпата, а навън имаше различни коментари - и болка, и злорадство, може пък и да е нормално. Напоследък всички очаквахме нещо да се случи и много лошо е - то пък взе че се случи.

Актьорът има един кошмарен сън - излиза на сцената

залата е пълна и не знае къде е, какво да каже. Ако се случи веднъж - казваш си: случайност. Но когато се повтаря - значи само, че на такъв човек не може да се разчита. Този кошмарен сън сякаш ни се случва. Очаквахме нещо да стане, стана и нека не прозвучи злокобно, какво чакаме - да рухне театърът ли? Ако ръководството не предприеме мерки, обещава, че синдикатите ще се принудят да вземат мерки и тогава ще има много по-неприятни последствия. Така обаче повече не може.

Колективният трудов договор е написан от страна на синдикалната организация на САБ при театъра. Предстои разговор с ръководството, което също ще трябва да си открие картите. Трудовият договор трябва да се обсъди и приеме на общо събрание. Може би е добре през идещата седмица да се види кой ден е добре да се проведе събранието, за да се гласува, да се предаде проекта на директора. От това, което директорът е изнесъл като информация, има съгласие с всичко. От това, което синдикатите ще предложат, вероятно ще се получи отговор на някои въпроси. Нашето предложение е да се създаде комисия, която в продължение на един месец, да излезе със становище за трудовата заетост на различните служби.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ иска яснота по един въпрос. Казвате, че актьорския кошмар става кошмар на театъра - какви мерки имате предвид. За какво точно става дума? Не е Харун ал Рашид да гадае, защото пред директора мълкват и го оставят да се досеща.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ уточнява, че става дума за някои неща около г-н Георгиев. Част от колектива има доверие на Воденичаров, друга част има доверие на Първанов.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ сега разбира. Вече му е ясно за какво става дума.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ се опасява, че тези дето не са хора на никого - те ще изгърмят.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ не иска едни да носят вина, за това, че някой друг не си е свършил работата. Многократното е предупреждавал, че тежката врата ще се стовари върху някого. Г-н Кирилов се оправдава с това че е писал докладна и че е уведомил ръководството.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ разпорежда до 20 октомври вратата да се ремонтира, в противен случай г-н Кирилов ще напусне театъра. Декларира, че ако е въпросът до докладни и той може да пише докладни. Нещата трябва

да се правят от тези, които са назначени за това.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ също споделя мнението, че белите се случват, ако някой не си е свършил работата. Някой трябва да отговаря за това, че капачките на камерна сцена са изтръгнати.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Няма значение дали човекът е "ваш" или "наш", той трябва да си отиде щом не си гледа работата и да си намери друг театър, където капачките не изчезват.

Г-н Алексиев говори по важни неща. Но неговият предшественик е излязал с доклад и то след премиерата на "Лоренцачо". А този човек не беше случаен, той бе прекарал вече 40 години в театъра, бил е директор, имал е званието "народен артист". Точно този човек, който участва в "Лоренцачо", в деня след неговата премиера - каза: театърът отива към гибел. Един творец в случая не е имал сетивата да разбере какво се ражда, останал е сляп за него. Ако говори за тези неща не е защото не може да се изрече - театърът отива към гибел, а защото това беше доклад не само на председателя на синдикалната организация на САБ в театъра. Този доклад е приет от цялото ръководство, а там са осем души и беше аплодиран от 100 души на общото събрание в театъра. Това говори, че е аплодиран от хора, които не знаят накъде вървят. Признава, че носи човешка вина, защото личното му доверие в синдикалните действия и лидерите им, е било подронено. От това събрание досега не е получил извинение за неистината хвърлена на онова събрание, неистина, на която хората се радват и одобряват. Това вече говори за раково образование. От там нататък той не се е обръщал към синдикалистите не от неуважение към тях, а и от липса на изработени навици. Разчитал е, че проблемите бихме могли да си ги кажем и в хода на работата.

Сега разбира, че тези отношения трябва да се канализират, за да им се придаде нужната официална форма.

Съставът на театъра до преди месец беше 200 души. Не се е договарял всички назначения да съгласува със синдикатите. Има форсмажорни случаи като например влизането на Илия Добрев в репетиции на "Краят на великия комбинатор" на мястото на Сава Хашъмов. Нормално беше да повика Велко Кънев, с когото ще си партнира на сцената, за да го попита как ще приеме влизането на Илия Добрев. Отговорът на Велко Кънев е бил - ти си ръководител, ти си в правото си да ми избираш партньора, аз ще се съобразя с това решение. Счита, че има правото да избере човека "X" на определена длъжност. Става дума и иска да разбере - има ли незави-

15
симост ръководството за такова решение и никой да не може да го оспори, или синдикатите искат да участвуват в тези неща. В театъра има непрекъснато движение на хора, но това движение е в рамките на обща квота, която лично той никога няма да наруши. Настоява да се изясни този въпрос, за да има коректност спрямо всички.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ уточнява, че става дума за съвременна информация и съгласие на синдикатите.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ - Ако става дума за това - информация и съгласие, признава, че не го е правил.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ счита че е необходима актуализация на длъжностните характеристики, които са много остарели, толкова - че са далечен минал спомен. Редно е, в момента на подписването на новата договорирана заплата, човек да се запознае с актуализираната си длъжностна характеристика.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ предлага да се създаде комисия, която бързо да прегледа длъжностните характеристики.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ - Когато човек подписва новия си договор, отзаде да има съдържателно развити задълженията му, верно фиксирани.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ. Старите характеристики не са верни, не са пълни.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ предлага на синдикалистите веднага да посочат хората, които да влязат в една такава комисия.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ при верни и точни характеристики и сложен подпис, за допълнително натоварване извън тях човек ще може да разчита и на бонификации.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ . Разбира се. Това е и добрата страна на договорирането. Ще разпореда да се направят копия на целия сборник с длъжностни характеристики, наистина е повече от остарял. При нужда може и лично той да оглави или да председателствува заседанията на тази комисия, но не би искал да участвува в техническото обработване на материалите. ■

СТОЯН АЛЕКСИЕВ предлага в комисията да бъдат включени може би хора от енергетици и осветители, за да няма после обвинения.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ предлага Христо Ножаров.

АТАНАС ВЕЛЯНОВ предлага Пешо Димитров.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ отправя молба за пестеливост и свиване на състава на комисията, за да не се съставя по редицата от служби и ателиета. Няма да е работоспособна и оперативна.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ поставя въпроса - ако се реши театърът да играе в събота и неделя, да се види дали това е възможно като работно време с трудовата заетост.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ е задал въпроса на Маргарит Минков като на народен представител. Той е обещал, че може да извади копие от проектодокумента за намаленото работно време. Но България е влязла в конвенцията за ~~20~~ петдневната работна седмица. Скъсването на работата за театрите от два дни е направо фатално. Това не може да се промени. Когато новия кодекс ще се приема имало някаква идея за тълкуване с възмездия. Иначе по силата на международните конвенции нищо не може да се направи.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ реагира - защо не питат Запада по колко представления на седмица се играят там в един театър.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ се е вгледал в хората около заседателната маса, до тук са говорили повече от лявата страна, синдикалистите, приканва и дясната страна да вземе участие в разговора, може би Първанов.

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ иска да продължи моралната тема повдигната от проф. Стефанов с морето, плуването и гоненето на топката. Защото и той има същото усещане, че настигаш топката, точно когато силите свършват, но за него точно в този момент има някой, който започва да те натиска по-бързо да се удавиш.

Наложителна е симбиоза между изкуство, техника и организация. И проф. Стефанов и Антоанета Войникова ако не положат усилия да се синхронизират усилията на двата коня, които теглят театъра нещата няма да мръднат. И Пегаса и товарния кон трябва според спецификата си да теглят каруцата на театъра напред, иначе...

Театърът е гарантиран с помпи и в един определен момент, помпите не действуват. Поддръжката ни топи. В някои отношения проблем е и това, че в дадена ситуация техническия състав се оказва неподготвен.

Нещата вървят от зле по-зле. Поддръжката не е маловажен момент. Най-важна е симбиозата между изкуство и техника. Без нея

нешата ще се пропукват. Това което предлага г-н Стефанов е близо до стила на работа в западните театри - на интендант. Не може причините да са извън нас и провалът да е ничий. Там няма нужда от разследвания дори, и ние трябва да ликвидираме криво разбраната самарянщина. Той също е синдикалист, но в случая говори обратното на общоприетите виждания за синдикализъм. Все по-трудно му става да кара хората да работят. Преди ги караше да работят с връзки, после със заплащане, а сега направо му е трудно да ги кара да работят, защото разпорежда работа на все по-богати от него хора. Дошло му е до гуша да убеждава богати. Трябва да се създаде ~~симетрия~~ симетрия в дейността на театъра - художествена и техническа, да се организира и синхронизира, а от там да се търси и икономически ефект от създаденото общо произведение.

Има си хора, които са назначени за дейността и отговарят за помпите и те трябва да ги гарантират. Тогава и театърът би могъл да заработи спокойно и надеждно. Много е трудно да заработим идеално, след като обществото ни не е такова, а и Народният театър не е извън България и най-нормално е дирекционният съвет да се заеме с тези неща. Трябва да е ясно кой на кого е подчинен в театъра, за да се престане с прехвърлянето на отговорностите. Предлага двамата с Воденичаров да прегледат характеристиките и да ги подработят, след което да се внесат в комисията. Характеристики на операторите трябва точно и ясно да са описани. Ако в резервуарите са попаднали бактерии, ще се плащат пари за един тон масло, вместо тези пари да се дадат за постановка.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ споделя, че е започнал трети сезон в театъра, а не е изпитал веднъж през тези години удоволствие от пряката си професия. Пишат го художествен ръководител, а от технически и организационни неразбории не е оставян да отиде и погледа репетиция, да се срещне и поговори с колегите си, да му се предостави най-последно малко удоволствие от творческата същност на дейността му. Няма такава възможност - обаче с помпите трябва да се занимава. Неговата писалка не е само в правото да подписва договорите на хората.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ - И в категоричното поемане на отговорност за създаване на условия за работа.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ не възразява. Но в театъра липсва лекар. Имаме вече зъболекар. Не е негова работа да убеждава лекарите да дойдат или не, вероятно те изчакват някакво решение за съсловието си общо. Минатият дирекционен съвет се занимаваше с четирите колела.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ казва, че е говорил със Здравко Димитров.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ също е разговарял с него. Признал си е вината, но становището им с Иван Добчев е да се върнат колелата. Трябва ли Здравко Димитров да е първата жертва на наказанията, имаме ли право, иска да чуе мнения.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ пита дали има някакъв срок за сключването на новите договори.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ не иска той да го определя. Синдикатите искат общо събрание и е редно синдикатите да си определят час и място за него. Синдикалните организации могат да ползват освобождения кабинет на инж. Георгиев, а може би и стаята на Сашка Маринова ще се освободи. Да се погледне програмата на театъра и да се избере удобно време за събранието.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ се интересува дали има някакъв краен срок, поставен пред главния счетоводител за новите договори за заплатите.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ По-рано от 10 ноември това не може да стане.

КИРИЛ КАВАДАРКОВ предлага, ако няма друго, да се мине към точка разни. Поставя въпроса за службата "Реквизит". В момента тя е натоварена много с работа около постановката на "Краят на великия комбинатор" и не осигурява нормално обслужване на репетициите на "Цената"; Може даже да се каже, че имат субективно отношение към нещата. Би искал да има един човек за "Цената", който да знае какво става на всяка репетиция. Да не се оставя на самата служба коя постановка е приоритетна, не те трябва да решават кой е втора ръка, кой - първа. Всеки ден заради реквизита има викове, караници. В театъра има вече смешни, смехотворни взаимоотношения - реквизитът не се справя сам със себе си, казали им - подайте една ръка на тапицерите.

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ лично е предупредил Оксиян, има пуснат фиш, те наистина злоупотребяват с натовареността си. Трябва да се организира работата им.

КИРИЛ КАВАДАРКОВ твърди, че реквизиторите наистина в момента са много заети.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ признава объркаността си - не знае в момента кой от двамата му заместници за какво отговаря. Казвате - "трябва да се организира". Възвратната форма на глагола не предполага "кой" да организира.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ споделя, че отдавна е имал идеята трите, провеждащи се в момента репетиции да започват съответно в 9, 9¹⁵ и 9³⁰ или 10 часа и тогава ще се канализира и облекчи работата за началото на репетициите и осигуряването им.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ му възлага като на зам. директор да има грижата да премисли и направи този график.

Пита преди да приключи заседанието дали има още неща за точка разни.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ. Има митинг-концерт за победата на изборите преди една година.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ Митингът може да тече, но днес в два часа на обяд Желю Желев е говорил, ние заседаваме, не знаем какво е казал и ~~дали~~ ~~или~~ ~~не~~ ~~има~~, да се надяваме, че утре ще можем да прочетем във вестниците.

След девет дни ще имаме първата си премиера за сезона, макар и на чужда сцена, в НДК. Режисьорът се хвали, че работите му вървели добре. Обаче стои въпросът за продажбата на билети, за разгласяването на премиерата. Освен първият афиш с "Очаквайте", който е излязал, как стоят нещата с рекламата. Ще успее ли театърът да организира рекламна атака в средствата за масова информация през оставащите дни до премиерата на "Р".

СВЕТЛА АБРАМОВА. Готов е вторият - премиерният афиш за "Р". Още няма плакат. За премиерата се готви рекламна атака - шоково, в дните преди самата премиера. Тя ще потърси и Марин Янев, за да съчетае информацията с гостуването на театъра в Македония с предстоящата премиера, още повече че Марин Янев изпълнява и в "Р" централната роля.

За "Великият комбинатор" амбицията на служба "Маркетинг и реклама" е нещата да се подготвят по-отдалеч.

За камерната постановка ~~нещата~~ рекламата ще бъде заредена седем дни преди премиерата.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ пита дали и как ще бъде информирана образователната публика за премиерата. Не е безразлично кой ще заеме 600-те места на македонската премиера.

ВОЙНИКОВА информира, че вече са излезли ~~и~~ ~~в~~ ~~общения~~ за премиерата в НДК във вестниците "Континент" и "24 часа".

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Все любими на народа вестници. Други за вас няма ли?

СВЕТЛА АВРАМОВА пита дали има някакви специални съображения да не се прави закрито представление за персонала на театъра, защото хората в театъра искат да гледат някоя от генералните репетиции. Дали е възможно това, а служба "реклама" ще има грижата да разпредели пропуски.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ се опасява, че отново на тази репетиция ще се спази традицията да дойдат хора от кол и вѐже.

СВЕТЛА АВРАМОВА уточнява, че по принцип, ако няма възражения, технически е възможно да се проведе репетиция с вътрешна публика.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ казва, че за да могат хората от театъра да гледат, обикновено се прави в събота такава генерална.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ счита, че понеделник не е късно за реклама. Събота и неделя са мъртви дни за реклама. Седмицата преди премиерата е добра за рекламна атака, за началото ѝ от понеделник. Още повече, че случаят с този спектакъл е много особен.

АНТОАНЕТА ВОЙНИКОВА. Желю Желев ще бъде поканен персонално. Надява се че ВМРО цялото ще дойде.

СВЕТЛА АВРАМОВА. Поканите за премиерата ще бъдат готови навреме.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ допуска, че определени лица ще бойкотират премиерата. Например синдикатите. А в Щатите синдикатите са решаващи при гласуването...

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Защо непрекъснато намесвате Щатите. Кажете по-добре как е в Турция или Албания. Защо с тях не се сравнявате.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ Искаме с Щатите да се сравняваме.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Средната заплата на театъра е под сто долара на месец, а в Щатите тези пари ги взимат на ден.

ЛЮБОМИР ПЕТКОВ. Нашата цел е да вземаме като тях. /Смях/.

Протоколира:

А. Каракозова